

РЕШЕНИЕ

№ 714

гр. София, 15.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на осемнадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Величка Борилова
Членове: Зорница Гладилова
Рени Ковачка

при участието на секретаря Ива Андр. Иванова
като разгледа докладваното от Величка Борилова Въззивно търговско дело
№ 20221001000729 по описа за 2022 година

взе предвид следното:

Въззивното производство е образувано по жалба на И. Р. Б. лично и чрез адв.Г. А. от САК насочена против Решение № 261119/05.04.2022 г., постановено по гр.д. № 11245/2019 г. по описа на Софийски градски съд, ГО с което са отхвърлени предявените от въззивника осъдителни иски с правно основание чл.79, ал.1 ЗЗД, във вр. с чл.241, ал.6 ТЗ и чл.86 ЗЗД за осъждане на „Българска телекомуникационна компания“АД /“БТК“АД, сега „Виваком България“ЕАД/ да му заплати сумата от 49 031 евро главница, като част от общо дължима сума от 490 313 евро, представляваща претенция за бонус възнаграждение по чл.12.2 от Договор за управление от 01.07.2013 г. и анекс към същия от 16.06.2014 г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане, както и лихва за забава в размер на 149 001 евро за периода от 31.08.2016 г. до 29.08.2019 г.

Т.к. първоинстанционният съд не е изложил доводи по отношение допустимостта на подадените лично и въззивника Б. и от неговия процесуален представител адв. А. въззивни жалби, съответно с вх.№№ 282261/20.04.2022 г. и вх.№ 286137/17.05.2022 г. въззивният състав приема, че доколкото обжалваното решение е съобщено на страната на 03.05.2022 г. чрез пълномощника ѝ и съдебен адресат /л.295 от първоинстанционното дело/, то срокът за подаване на въззивна жалба срещу същото е започнал да тече, считано именно от 03.05.2022 г. /арг. от чл.259, ал.1 ГПК/, поради което и процесуално допустима в случая се явява въззивната жалба с вх.№ 286137/17.05.2022 г. /арг. от Определение № 565 от 9.10.2015 г. на ВКС по ч. д. № 2769/2015 г., II т. о., ТК/.

В същата се поддържа неправилност на обжалваното решение, като постановено при съществени нарушения на съдопроизводствените правила, изразяващи се в липсата на изготвен доклад от първоинстанционния съд в съответствие с изискванията на чл.146, ал.1,

т.1, 2 и т.5 ГПК, както и в едностранчива и превратна преценка на приобщените по делото доказателства.

Отделно от горното се поддържа неправилно приложение на относимия към казуса материален закон, довело и до необоснованост на акта на СГС.

По подробно изложени доводи в подкрепа на всяко едно от оплакванията се иска от настоящата инстанция да отмени обжалваното решение и по съществото на спора да уважи предявения иск в пълен размер.

В отговора по въззивната жалба насрещната страна оспорва наведените в нея доводи и поддържа правилност на решението на СГС.

Пред настоящата инстанция не е допуснато събирането на нови доказателства.

Софийският апелативен съд, търговско отделение, пети състав, като съобрази данните по първоинстанционното дело, приема следното:

СГС е бил сезиран с предявени при условието на обективно кумулативно съединяване осъдителни искове от И. Р. Б. против Българска телекомуникационна компания "АД /БТК АД/ с правно основание чл. 79, ал.1 ЗЗД, във вр. с чл.241, ал.6 ТЗ и чл.86, ал.1 ЗЗД.

В обстоятелствената част на исковата молба са изложени твърдения, че ищецът, в качеството му на член на Управителния съвет/УС/ на БТК и Главен технически директор, е бил страна по договор за управление, сключен между него и БТК на 01.07.2013г., на основание чл.241 ал.6 от ТЗ.

Договорът за управление бил съставен във форма, която следва определени англосаксонски образци – обстоятелство, което според ищецът е от значение при тълкуването на съдържанието му за установяване на действителната воля на страните.

Същият договор уреждал, извън другите права и задължения на страните по него, специално установена бонусна схема/алгоритъм за определяне на допълнително възнаграждение при определени условия/, регулираща отношенията с висшия мениджмънт на дружеството – чл.7 – чл.14 от договора.

От тези текстове в чл.12 ал.2 от договора изрично било регулирано правото на мениджъра да получи възнаграждение в случай на промяна на контрола върху компанията, като конкретните механизми и правила за определяне размера на бонусите бил уреден в бонусна схема, представляваща Приложение № 1 към Анекс от 16.06.2014 г., одобрена с акт на Надзорния съвет /НС/ на БТК от 13.06.2014 г. преди включването ѝ като приложение към подписания анекс.

Според съдържанието на бонусната схема, членът на УС има право на допълнителен бонус в две хипотези, именувани общо като „оценка на капитала при изхода“, а именно: 1/ в случаите на промяна на контрола/пряко или косвено/ върху дружеството/БТК/, мениджърите имат право да получат възнаграждение в размер на 10% от положителната разлика между цената на отчуждителната сделка и сумата за сравнение/базова цена/, която служи като отправна точка за установяване на развитието на компанията/чл.4.1. от бонусната схема/ и 2/ без промяна на контрола след изтичане на определен срок въз основа на оценка на предприятието.

Поддържано е, че съгласно чл.4.3. от бонусната схема – Приложение № 1 към Анекс от 16.06.2014 г. – главният технически директор има право на 2/два/ дяла от общо 22 определени за разпределение равни дяла, на които трябва да бъде разделена сумата, съответстваща на 10% от положителната разлика по т.4.1 на схемата.

Сочи се, че с Известие за прекратяване на договора за управление от 29.05.2015 г., представляващо по естеството си договор за изменение на договора за управление, правоотношението по договора било поставено в положение на постепенно погасяване, доколкото предвижда упражняването на служебни задължения и налагането на съществуващи по договора ограничения за период от година след датата на прекратяване - 28.05.2015 г.

Според известието дружеството-ответник се задължило да заплати бонус в случаите,

предвидени в чл.4 от бонусната схема – чл.2.6. от известието, а на уговорките по известието се придавало правно значение на изключващи всички други предходни уговорки в обратен смисъл, според изричното съдържание на чл.1.2. от Известието.

Поддържано е, че контролът върху дружеството бил променен на 31.08.2016 г., когато то било придобито косвено от чуждестранно дружество на бизнесмена С. Р..

Съгласно чл.1 ал.2 от Анекса, незабавно след събждане на събитието „промяна на контрола върху компанията“, настъпила изискуемостта на вземането на ищеца за договорно възнаграждение, определено по правилата на чл.4.1. – чл.4.3. от бонусната схема.

Според тези правила, базата за сравнение на развитието на дружеството по предвидения алгоритъм, следва да се определи към дата 09.11.2012 г./чл.4.1. от бонусната схема – дефиниции/ и определена съобразно този алгоритъм представлява сумата от 276 280 000 евро.

Продажната цена на акциите при сключване на окончателната сделка по прехвърляне на акциите, съобразно публичното оповестяване, била в размер на 330 000 000 евро, а положителната разлика между двете суми, служеща за база за изчисляване на общата сума на бонусите, дължими на мениджмънта, е 53 720 000 евро.

Така подлежащата на разпределение съобразно определените 22 равни дяла сума от 5 372 000 евро определя стойността на един дял, съответно на вземането за него в размер на 244 182 евро.

Общо вземането на ищеца за принадлежащите му два дяла представлява исковата цена, като върху главницата от 490 313 евро се натрупала до 29.08.2019 г. лихва за забава в размер на 149 001 евро, изчислена съобразно начална дата 31.08.2016 г. до 29.08.2019 г.

Ищецът нееднократно претендирал изплащането на тези средства по неформален начин от ръководството на дружеството-ответник, но това не било сторено.

Поискано е от съда да постанови решение, с което да осъди ответното дружество да заплати на ищеца сумата от 49 031 евро главница, предявен като частичен иск за 10% от общия размер 490 313 евро, представляваща претенция за бонус възнаграждение по чл.12.2 от Договор за управление от 01.07.2013 г. и Анекс към договора за управление от 16.06.2014 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – 27.08.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, както и лихва за забава в размер на 149 001 евро за периода от 31.08.2016 г. до 29.08.2019 г.

В отговора по исковата молба ответното дружество, чрез процесуалния си представител, е оспорило предявените икове по основание и размер.

Не е оспорило фактическите твърдения на ищеца, че страните са били обвързани от договор за управление, сключен между него и БТК АД на 01.07.2013 г., на основание чл.241 ал.6 от ТЗ, нито че същият уреждал и бонусна схема, регулираща отношенията с висшия мениджмънт на дружеството, към който договор бил сключен и анекс на 16.06.2014 г.

Въвел е правно изключващо възражение за нищожност на част от клаузите на договора и анекса към него - 1/ на чл.12 ал.2 с твърдения, че са договорени във вреда на представлявания/дружеството/, вкл. извън предоставените правомощия на НС/и при липсата на взето решение от Общото събрание/ОС/ на дружеството за разпределение на реализирана печалба от смяната на собствеността ; на чл.2.6 от известието за прекратяване на договора за управление, поради липсата на форма; при липса на съгласие от страна на ищеца; в противоречие със закона и във вреда на представлявания.

В условието на евентуалност се поддържа, че клаузата на чл.2.6 от известието е сключена без представителна власт, като с отговора по исковата молба ответното дружество прави изявление за противопоставяне, по смисъла на чл.301 ТЗ с твърдения, че аз първи път разбира за клаузата на чл.2.6 от известието с връчването на исковата молба, а ищецът, противно на твърденията му, никога не е претендирал официално възнаграждение по Бонус схемата.

Отделно от изложеното възражава за неизпълнение хипотезата на чл.12 ал.2 от договора за управление и анекса, вкл. и на чл.2.6 от известието за прекратяване, предвид че не е налице публично оповестяване на сделката, договорът е прекратен преди твърдяната смяна

на контрола на компанията, а не по време на действието му /прекратен е на 28.05.2015 г./, а твърдяната от ищеца промяна в контрола на компанията е от 31.08.2016 г.

Оспорил е наличието на данни за продажната цена на акциите на БТК АД.

Решаващият въззивен състав, в изпълнение на правомощията си по чл.269 ГПК, след като извърши служебна проверка за валидност и допустимост на атакуваното решение и прецени доводите на страните във връзка със събраните по делото доказателства, съобразявайки основанията за неправилност, посочени във въззивната жалба, приема следното:

Действията по обжалване на първоинстанционния акт са процесуално допустими – предприети са в срок, срещу съдебен акт, който подлежи на въззивно обжалване от активно процесуално легитимирана страна, имаща правен интерес от това – въззивникът, ищец в първоинстанционното производство, е останал недоволен от атакуваното решение в неговата цялост.

Обжалваното решение е валидно и допустимо, като постановено от надлежен съдебен състав, в рамките на правораздавателната му власт, по редовно предявени искове, в съответната писмена форма и е подписано.

След самостоятелен анализ на приобщените по делото доказателства при съобразяване оплакванията за неправилност, формулирани във въззивната жалба, настоящата инстанция приема, че обжалваното решение е и правилно.

Изложените от първоинстанционния съд мотиви в подкрепа на крайния му извод за неоснователност на предявените искове като основани на точното приложение на относимия материален закон – чл.241, ал.2, във вр. с ал.6 ТЗ и чл.287 ЗЗД изцяло се споделят от настоящият решаващ състав, като за избягване на излишното им приповтаряне се препраща към тях по реда на чл.272 ГПК.

В отговор на оплакванията във въззивната жалба и поради обстоятелството, че въззивната инстанция, за разликата от първата, не намира за установен един от твърдените по делото факти от ищеца, което рефлектира частично и върху крайните изводи за неоснователност на предявените искове, се излага и следното:

Страните по делото не са спорили по релевантния за предмета на производството факт, че са били обвързани от договор за управление, сключен на 01.07.2013 г., обвързващ ги от 21.07.2013 г. /чл.3, ал.3 от договора/, съобразно съгласенията в който БТК ЕАД, наричано „Компанията“, представлявано от Председателя на Надзорния съвет и ищецът, като член на Управителния съвет на Компанията, наричан „Директор“, директорът се ангажирал да поеме длъжността, като член на УС.

Съдържанието на клаузите на договора го определят като такъв за възлагане на управление по смисъла на чл.241, ал.6 ТЗ.

Същият е сключен за неопределен срок/чл.3 ал.1/и в него детайлно са разписани условията му, вкл. правата и задълженията на страните, прекратяване, ограничения след прекратяването и т.н.

От клаузите на договора релевантни за предмета на настоящето производство са тези, касаещи възнаграждението, бонусите и премиите на директора, както и прекратяването му и последиците от него.

Така раздел „Възнаграждение, бонуси и премии“ в текстовете на чл.7 – чл.14 от договора, регулира първия от релевантните въпроси.

Според съдържанието им директорът е имал право на месечно брутно възнаграждение, конкретно посочено в чл.7, ал.1, вкл. допълнително такова за общия брой прослужени години и трудов стаж съгласно българското законодателство /ал.2 на с.чл./.

Чл.11 е установил правото на директора на допълнително възнаграждение, възлизащо на 50% от изплатеното за предходната календарна година брутно годишно възнаграждение, ако компанията изпълни приетия бюджет и бизнес план, като в ал.1 - ал.6 е дадена подробна регламентация на начина на определяне на премиалните планове.

От своя страна клаузата на чл.12 ал.1 е установила, че условие за предоставяне на

допълнително възнаграждение е договорът да бъде в сила за срока, за който се отнася допълнителното възнаграждение, а ако договорът бъде прекратен по каквато и да е причина през съответния период, Директорът има право на допълнително възнаграждение съразмерно със срока, в който договорът е бил в сила.

Изрично ал.2 на с.чл. предвижда правото на директора на допълнително възнаграждение при смяна на контрола върху Компанията по време на действието му, като размерът на допълнителното възнаграждение се договаря допълнително между страните с Анекс към Договора.

Раздел „Изтичане и прекратяване“ – чл.47 – чл.55, регулира отношенията между страните при прекратяване на договора.

От тях текстът на чл.48 установява съглашение между страните всяка една от тях да може да прекрати договора с тримесечно писмено известие.

Чл.49 ал.1 пък урежда хипотезата, в която компанията упражни своето право по чл.48 да прекрати договора. В същата Директорът има право на еднократна компенсация, равна на сбора от брутната компенсация за последните 12 месеца, изплатена от Компанията. Това задължение Компанията може и да не изпълни изцяло или отчасти /ал.2 на с.чл./, в който случай, дължимата компенсация за неизпълнение на изискването за предизвестие се добавя към компенсацията по чл.49 ал.1 от Договора.

Текстът на чл.51 от договора предвижда възможността Компанията да прекрати договора едностранно – мотивирано без предизвестие.

Съответно – този на чл.60, че може да бъде изменян само с писменото съгласие на страните.

При спазване на посоченото условие на 16.06.2014 г. между страните е сключен Анекс към договора за управление, единствен предмет на който е посочен в чл.1 - Бонусна схема. Според тази клауза към датата на анекса Директорът има право на годишен бонус, както и на възнаграждение за контрола, съгласно реда и условията на бонусната схема, одобрена от НС на Компанията на 13.06.2014 г. и представляваща Приложение 1 към анекса. По силата на чл.4.3 от Бонусната схема, Директорът притежава отчисления от 2 части/както е определено в Бонусната схема/, като Анексът и Бонусната схема са неделима част от Договора за управление.

Ал.2 на с.чл. предвижда Компанията ще изплати на Директора всички възнаграждения, дължими по Раздел 4 от Бонусната схема, незабавно след настъпване на следните събития: а/ промяна в контрола върху Компанията или Б/ при ненастъпване на промяна в контрола – след изтичане на петата годишнина от Преструктурирането, съгласно определението в Раздел 4.1 от Бонусната схема.

Чл.2 от Анекса предвижда, съответните ред и условия на Договора за управление се считат за допълнени съобразно реда и условията на Анекса и Бонусната схема, като в случай на противоречия, непоследователност и различия между условията на Договора за управление и тези по Анекса и Бонусната схема, редът и условията на Анекса и Бонусната схема ще имат приоритет.

Приобщения като доказателство протокол за неприсъствени решения на НС на БТК АД установява вземането на решение на осн.чл.32, ал.8 от устава в горния смисъл.

Страните по делото не спорят и по установения от приобщените писмени доказателства факт, че с Известие за прекратяване, отправено до въззивника от „БТК“ ЕАД, представлявано от Председателя на Надзорния съвет, получено лично от И. Б. на 29.05.2015 г., последният е уведомен за решението на НС на Компанията от 25.04.2015 г. за освобождаването му като Директор без причина, съгласно Споразумението от длъжността му член на Управителния съвет на БТК, в съответствие с горепосоченото решение на Надзорния съвет, Компанията е заявила желанието си да прекрати Споразумението, считано от 28.05.2015 г.

Освен общи условия, известието съдържа и глава „Компенсации и бонуси“ – чл.2, като според посоченото в чл.2.1. Компанията изплаща на Директора неизплатеното му и дължимо месечно възнаграждение, полагащо му се до датата на прекратяване, съгласно реда

и условията на споразумението, включително в съответния дял от brutното месечно възнаграждение на Директора, дължимо за периода от 01.05.2015г. до датата на прекратяване.

Отделно в чл.2.2. е предвидено Компанията да изплати на Директора компенсация за всички неползвани платени отпуски до датата на прекратяване, като тази компенсация се изчислява въз основа на brutното месечно възнаграждение на Директора и му се изплаща заедно с компенсацията по т.2.1 и като допълнение към нея, а в чл.2.3. - че в рамките на 14 календарни дни, считано от датата на прекратяване Компанията изплаща на Директора и еднократно компенсация в размер на brutното му месечно възнаграждение по Споразумението/Договора за управление/ за последните 12 месеца до датата на прекратяване.

В т.2.4 е упоменато, че Компанията прекратява Споразумението с незабавно действие без предварително тримесечно предизвестие, съгласно чл.48 от Споразумението, като по силата на чл.49 ал.2 от Споразумението и в добавка към компенсацията по т.2.3. Компанията изплаща на Директора компенсация за несъответствие с изискването на предизвестие в размер на brutното трудово възнаграждение на Директора по Споразумението за последните 3 месеца, предхождащи Датата на прекратяване.

В следващия текст – чл.2.5 е посочено, че Компанията вече е изплатила на Директора Годишно премиално възнаграждение за 2014 г. в размер на 50% от brutното годишно възнаграждение, изплатено на Директора за 2014 г.

Чл.2.6 пък предвижда, че Компанията изплаща на Директора премиално възнаграждение, предвидено в случай на промяна в контрола върху Компанията, съгласно приложение към Споразумението, подписано от Компанията и Директора на 16.06.2014 г., като за избягване на съмнения, Приложението и Премиалната схема, представляваща част от него остават в сила и запазват действието си спрямо Компанията и Директора след Датата на прекратяване.

За яснота чл.2.7. изрично сочи, че компенсациите и бонусите, дефинирани в Известието са отделни и независими помежду си, като никое от тях не може да се счита за включено в плащането на друга компенсация или бонус или да е в зависимост от тях по силата на Известието.

В подкрепа на твърдения от ищеца факт, че контролът върху компанията е бил променен на 31.08.2016 г. са ангажирани множество писмени доказателства - Решение № 989/22.12.2015г на Комисията за защита на конкуренцията/КЗК/, видно от което е, че комисията е разрешила концентрацията между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване на пряк едноличен контрол от страна на „Вива Телеком Люксембург“ С.А. / Viva Telecom /Luxemburg/ S.A./, Люксембург /рег.№ B194431/ върху ИнтерВ Инвестмънт С.а. р.л. / Interv Investment S.a.r.l./ Люксембург/рег.№ B171844/ и неговите дъщерни предприятия в Република България, идентифицирани в Раздел III, т.3.2 от решението, а именно: „Вива Телеком България“ ЕООД, „БТК“ ЕАД, „НУРТС България“ ЕАД, „Нуртис Диджитъл“ ЕАД и „БТК Нет“ ЕООД, извадка от решение № 42/26.02.2016г. на КПКОНПИ, таблица-схема на корпоративната структура на „БТК“ ЕАД, извлечение от окончателен доклад от 23.09.2015 г. на синдиците на „КТБ“ АД/в несъстоятелност, писмо от 13.01.2016 г. от „ВТБ Капитал“ АД до „К.Т.Б.“ АД, във връзка с проведена тръжна процедура, по която ВТБ Капитал АД, действайки като Мостов агент по обезпечението за обезпечените заемодатели на Interv Investment S.a.r.l., е подписало документация по сделка за продажба, съгласно която е договорена продажна цена от 330 млн.евро, при условие, че бъдат изпълнени условията в документацията по сделката за продажба на 100% от правото на собственост върху InterV на Viva Telecom /Luxemburg/ S.A., съобщение на Европейската комисия от 12.03.2020 г. за предварително уведомление за концентрация /2020/С 82/06/, съобщение от Европейската комисия от 06.04.2020 г. за предстоящо „придобиване на самостоятелен контрол на Вива Телеком България като цяло и неговото дъщерно дружество „БТК“ и извлечение от Important Notice, в превод на български език/ за удостоверяване на предложената цена на сделката със същото дружество и при ползване на същия правен механизъм, служебно удостоверение, издадено от „Икономедия“ АД – София /без дата/.

Според решаващият въззивен състав, за разлика от първоинстанционния съд,

съвкупният анализ на тези доказателства, отнесени към установеното от служебно извършената справка по партидата на въззиваемото дружество в търговския регистър, не установява по никакъв начин факта, че контролът върху това дружество е бил променен на 31.08.2016 г. така, както се поддържа в исковата молба.

Така на първо място част от горепосочените писмени доказателства съдържат единствено косвени данни относно извършване на сделки с акции на въззиваемото дружество, за които липсва каквато и да е конкретика, респ. – относимост към предмета на спора.

От друга страна - представеното решение на КОНПИ е извадка, като няма данни какво е цялостното му съдържание, вкл. кой е издателят му, доколкото документът не е подписан, поради което и не може да се приеме, че същото установява обективно релеванти за предмета на производството факти.

Представеното служебно удостоверение от „Икономедия“ АД и приложението към него изобщо не установяват релевантни за производството факти, а останалите решения – на КЗК и съобщение на ЕК не съдържат конкретни данни за твърдяното прехвърляне.

Твърденията на ищеца не се установиха и от служебно извършената справка в публичния търговски регистър.

Пред първоинстанционния съд е била допусната и изслушана съдебно съдебно-икономическа експертиза, която не се е оспорила от страните и следва да се кредитира като компетентна и безпристрастно изготвена.

Решаващият въззивен състав приема, че горният извод следва да се отнесе само до частта от заключението, касаеща изчисляване размера на претендираното от въззивника-ищец възнаграждение, доколкото спорния въпрос относно възникване, респ. - погасяване правото на предоставяне на такова възнаграждение е правен и отговор на същия дължи съда, при преценка на всички обстоятелства по делото и приложимата правна рамка, като за разрешаването му не са необходими специалните знания на вещо лице.

При съобразяване параметрите за изчисляване на допълнителните възнаграждения експертизата е дала заключение в два варианта, както следва:

Вариант I – Изчисляване на допълнителното възнаграждение при олихвяване на инвестицията с 10% проста годишна лихва, за периода от 2012 г. до 2016 г., вкл. лихва в размер на 77 052 511,42 евро, за който вариант е взета предвид като размер на инвестицията сумата от 277 052 511,42 евро, а за оценка на капитала при изход - 330 000 000 евро.

При тези данни разлика между оценката на капитала при изход и стойността на инвестициите от акционерите е 52 947 488,58 евро, съответно - 10% от посочената разлика възлиза на 5 294 748,86 евро.

Т.к. общо броя на дялове е 22, а стойността на един дял - 240 670,40 евро, то стойността на 2 дяла е в размер на 481 340,80 евро.

Вариант II – Изчисление на допълнителното възнаграждение при олихвяване на инвестицията с 10% сложна/капитализирана/ лихва за същия период от време, но при съобразяване на включена лихва от 89 137 522,34 евро.

При този вариант вещото лице е съобщило размер на инвестицията от 289 137 522,34 евро и оценка на капитала при изход – 330 000 000 евро, вкл. разликата между оценката на капитала при изход и стойността на инвестициите от акционерите – 40 862 477,66 евро. Съответно - 10% от посочената разлика възлиза на сумата от 4 086 247,77 евро. При общ брой на дялове 22 и стойност на всеки един от 185 738,53 евро е пресметнато, че стойността на 2 дяла е 371 477,06 евро.

Така установените факти, според решаващия състав, сочат на правилност на крайния извод на първоинстанционния съд за неоснователност на предявения иск за заплащане на претендираното парично вземане от ищеца спрямо ответника, основано на нормата на чл.241, ал.6 ТЗ, поради осъществяване на предпоставките по чл.4.1 и 4.2 от Приложение № 1 към Анекс от 16.06.2014 г. към договора за управление от 01.07.2013 г.

Доколкото в хода на производството не е имало спор, че отношенията между страните са се основавали на последния договор и допълнителните съглашения към него, както и че

тези отношения са били прекратени, считано от 28.05.2015 г., спорът е правен и се свежда до даване отговор на въпроса дали част от клаузите на договора – тези, уреждащи отношенията по повод допълнителни възнаграждения /бонуси/, са приложими в отношенията между страните и след прекратяването му.

Според решаващият въззивен състав отговорът на този въпрос е отрицателен, като изцяло се присъединява към изложените мотиви от първоинстанционния съд при тълкуване на нормите на чл.241, ал.2, във вр. с ал.6 ТЗ и чл.287 ЗЗД и за избягване на излишното им приповтаряне препраща към тях по реда на чл.272 ГПК, а допълнително, във връзка с оплакванията във въззивната жалба, излага и следното:

Настоящата инстанция намира за несъстоятелен доводът на процесуалния представител на въззивника, че ТЗ не съдържа материалноправна норма, която да регламентира изрично, по подобие на ЗЗД, правния институт на договора за управление.

Нормата на чл.241, ал.6, във вр. с ал.2 ТЗ е материалноправна и дава правна регламентация на този правен институт, чрез определяне на законоустановените рамки, в които същия се съмерява. Тази норма определя изрично и надвусмислено договорът за управление при двустепенна система на АД като формален – писмената му форма е такава за действителност, а също като двустранен и възмезден.

Вярно е, че въвн от тази рамка материалният закон не съдържа друга изрична регламентация, която да бъде отнесена към обсъждания правен институт.

Това обаче в никакъв случай не може да предпостави, че посочената липса сочи на правна празнота по смисъла на чл.46 ЗНА, която да налага попълването ѝ, респ. – за наличие на противоречиво тълкуване, поради прилагане на различни елементи от правния режим на договорите за поръчка, изработка и т.н.

Определените от приложимия материален закон граници, вкл. спецификата на отношенията между страните по договора за управление – дружеството и член на УС, са дали основание на съдебната практика да разреши поставения и в настоящия казус правен въпрос безпротиворечиво и константно - Решение № 88/ 22.06.2010 г. по т. д. № 911/2009 г. на ВКС, ТК, I т. о., Решение № 306/25.06.2012 г. по гр. д. № 1387/2011 г. на ВКС, ГК, IV г. о., Решение № 204/ 28.07.2014 г. по гр. д. № 983/2014 г. на ВКС, ГК, IV г. о., Решение № 150 от 29.05.2015 г. по гр. д. № 5272/2014 г. на ВКС, ГК, IV г. о., Решение № 222 от 3.05.2016 г. на ВКС по т. д. № 3471/2014 г., I т. о., ТК.

В посочените решения се приема, че правоотношението, което възниква по договор за управление на търговско дружество не е трудово, а има мандатен характер и се регламентира от нормите на гражданското и търговското право.

Отношенията между управителя, съответно членовете на съвета на директорите и на управителния съвет, от една страна и дружеството, от друга, се уреждат с договор за възлагане на управлението, който е мандатен - договор за поръчка.

Нормата на чл.287 ЗЗД урежда начините на прекратяване на този договор, единият от които е с оттегляне на мандата.

В казуса страните не спорят по фактите, че са били обвързани от такъв договор, като в последствие е бил прекратен, поради оттегляне на мандата, считано от 28.04.2015 г., взето с решението на НС от 25.04.2015 г., връчено на въззивника на 29.05.2015 г.

Затова поради прекратяване на договорната връзка след оттеглянето страните по прекратеното правоотношение вече не дължат престации помежду си.

Изцяло споделими в тази връзка са доводите на първоинстанционния съд, че липсват твърдения от страна на ищеца, вкл. ангажирани доказателства, че след оттеглянето на мандата същият е престира изпълнение по чл.19 – чл.28 от договора.

В продължение на изложеното следва да се посочи, че именно поради двустранният и възмезден характер на договора за управление така, както е уреден от чл.241, ал.2, във вр. с ал.6 ТЗ, извод в насока, че след прекратяване на договорната връзка която и да е от страните по нея дължи престация, в частност – доверителят в случая дължи на довереника възнаграждение или други допълнителни плащания – бонуси и/или премии, още по-малко – обезщетения, е изцяло изключен.

Такова становище е застъпено и в цитираното вече Решение № 72/30.06.2010 г. по т.д. № 740/2009 г. на ВКС, с което е отговорено отрицателно на релевантия за предмета на настоящия спор въпрос при оттегляне на мандата дължи ли се за в бъдеще възнаграждение на довереника.

А след като възнаграждение в такива случаи не се дължи, не може да се приеме, че се дължат каквито и да е други допълнителни вземания от довереника, имащи за източник прекратеното безвиновно договорно правоотношение.

Доколкото нормата на чл.288 ЗЗД сочи, че при прекратяване на мандата доверителят дължи на доверените възнаграждение уговореното възнаграждение за работата до оттеглянето, което в случая е 28.05.2015 г. в казуса няма спор, че след настъпване на този релевантен факт на въззивника са бил изплатени всички дължими се възнаграждения и обезщетения, считано до датата на прекратяването.

В съответствие именно със законовия императив на цитираната правна норма, текстовете на чл.12, ал.1 и ал.2 от процесния договор за управление установяват, че условие за предоставяне на допълнително възнаграждение при смяна на контрола върху компанията е това да е станало по време на действието на договора. Пак в съответствие, а и като продължение на това съглашение е и уговорката, постигната между страните в чл.1 ал.2, б. "а" от Анекса /Компанията ще изплати на Директора всички възнаграждения, дължими по Раздел 4 от Бонусната схема незабавно след настъпване на събитието промяна в контрола върху Компанията/.

Както логическото, така и систематичното тълкуване на тези уговорки идва да покаже, че обсъдените клаузи държат сметка за императива на чл.288 ЗЗД и уреждат отношенията между страните по мандатното правоотношение до момента на прекратяването им.

След тази дата липсва правно основание за дължимост на каквато и да е престация от страна на въззиваемото дружество към въззивника, произтичаща от уговорките в прекратения договор, вкл. за бонуси и премии.

На отделно и самостоятелно основание според решаващия въззивен състав ищецът, чиято е доказателствената тежест да стори това, не установи в хода на процеса при условието на пълно и главно доказване факта на осъществяване на смяна на контрола върху компанията както по време, така и след прекратяване на процесния договор за управление, поради което и следва, че условието за дължимост на допълнителното възнаграждение на основание чл.12, ал.2, във вр. с ал.1 от договора, не се е изпълнило.

За пълнота и в отговор на оплакването във въззивната жалба трябва да се посочи и че е несъстоятелно поддържаното от въззивника още с исковата молба, че на уговорките в известието за прекратяване на спорното договорно правоотношение се признавало правно значение на изключващи всички други уговорки в обратен смисъл, според изричното съдържание на т.1.2 от известието.

На първо място решаващият състав приема, че обсъжданото известие за прекратяване няма характер на двустранно споразумение.

Видно от съдържанието му същото изхожда единствено и само от въззиваемия ответник, чрез председателя на Надзорния съвет и обективира взетото решение на НС за оттегляне на мандата от въззивника. В същото не е налично насрещно волеизявление на довереника по мандатното правоотношение, което, преценено с това на доверителя, да навежда на извод, че е насочено към постигане на съглашение между двете страни, за създаване на нова или за преуреждане на съществуваща правна връзка.

В случая, както вече нееднократно се посочи, прекратяването на обвързващото страните договорно правоотношение е настъпило поради едностранното оттегляне на мандата от страна на доверителя, за което действие съгласие от насрещната страна – довереника, не е необходимо, от една страна. Съответно - последиците от това действие се уреждат от закона и уговореното между страните в прекратеното договорно отношение и няма основание да се счита, че известието за прекратяване на практика представлява ново съглашение между тях, насочено към преуреждане на вече уредени въпроси.

Отделно от изложеното - както вече са посочи по-горе, по арг. от чл.241, ал.6, във вр. с

ал.2 ТЗ договърът за управление се сключва между дружеството и съответния член на УС, като от името на дружеството действа председателя на НС или упълномощено от него лице.

При сключването на този договор обаче представляващия дружеството не може да действа извън взетото решение на НС по чл.241, ал.2 ТЗ, от което по арг. за същото основание се налага, че същият не може да действа извън взетото решение от НС и при оттегляне на мандата, респ. – отправяне изявлението до доверените в тази насока.

В тази връзка независимо от твърденията на ищеца-въззивник в случая не са ангажирани доказателства за наличие на взето решение от НС със съдържание, насочено към изменение на договора за управление, сключен между страните по делото, в т.ч. и по отношение темпоралното действие на чл.12, ал.2 от договора във вр. с чл.2.6 от известието.

Според решаващият състав такова решение би било и недействително, поради противоречието му със закона /чл.241, ал.2 във вр. с ал.6 ТЗ и чл.287 ЗЗД/, доколкото би противоречало както на двустранния, така и на възмездния характер на договора за управление. На отделно основание създаването на безсрочно задължение за дължимост на парична престация в тежест на една от страните по прекратено договорно правоотношение би било в нарушение на добрите нрави, предвид че накърнява изискванията за еквивалентност на договорната връзка и за придвидимост на правните положения и отношения.

На оплакването в писмената защита на въззивника за неправилност на първоинстанционното решение поради това, че СГС не е вникнал и разбрал същността на конкретния бонус – че това е схема за стимулиране с дялови инструменти /т.4 от бонусната система/, както и че не претендира възнаграждение за работа след прекратяване на договора за управление, а такова, което натрупано по време на действието на договора следва да се отговори, че предметът на спора е определен именно от въззивника – ищец, чрез фактическите му твърдения в исковата молба и искането към съда.

В случая изложените от него такива са в насока, че претендираната парична сума е дължима поради осъществяване хипотезата на чл.12, ал.2 от договора, обвързвал го с въззивника, според която мениджъра има право да получи възнаграждение в случай на промяна на контрола върху компанията и поради това, че предвиденото в нея събитие „промяна на контрола върху компанията“ се е сбъднало на 31.08.2018 г. , след като договърът му за управление е бил прекратен с известието от 29.05.2015 г., но при налична клауза в същото, че уговорения бонус е дължим и след прекратяване на договора.

В този смисъл - липсват каквито да е твърдения, че претендираната парична сума се дължи за това, „което се е натрупало по време на действието на договора“, респ. такъв факт не е бил предмет на производството. Заявяването му едва в хода на въззивната фаза от процеса е недопустимо.

На самостоятелно основание дори да се приеме противното/което решаващият състав не споделя/, доводите на въззивника отново биха били несъстоятелни, т.к. са несъответствни на съглашенията, постигнати с договора и анекса, във вр. с чл.4 от Приложение № 1 – Бонус схема.

Видно е от съдържанието на посочената схема, че целта на предвиденото стимулиране с дялови инструменти е ръководството да постига по-високи резултати и да се обединят интересите на акционерите и ръководството. Приетият принцип е компанията да разпределя и плаща на избираемите мениджъри 10% от положителната разлика между оценката на капитала при изход и общата стойност на инвестициите на акционерите.

Следователно – бонус-схемата е приложима и касае онези избираеми мениджъри, които в резултат на работата си са допринесли до положителна промяна във финансовите резултати на дружеството за периода на продължителността на тяхната служба /чл.4.2, изр.първо - сумата, определена по реда на чл.4.1 се разпределя между избираемите мениджъри, въз основа на продължителността на тяхната служба и дяловете им, като всеки избираем член получава дял – на всяка пълна година от реструктурирането се полага 1/3 от дела./

Съответно – оценката на капитала при изход се извършва при промяна на контрола върху компанията, а при липса на такава – пазарната оценка на капитала на петата година от

преструктурирането.

Именно поради заложените принципи – съответствие на схемата за стимулиране с конкретните постижения на всеки един от избираемите мениджъри през продължителността на тяхната служба в л.4.2 са формулирани са и общо четири конкретни правила за процедиране в случай на прекратяване на договора за управление с такъв мениджър.

Според виждането на настоящия състав, относимо към казуса е третото правило - ако мениджърът е уволнен с основание, то както полагащите се, така и неполагащите се дялове се погасяват.

Аргумент в подкрепа на този извод следва да се почерпи от факта, че правилата са определени по изричен и изчерпателен начин и очертават всички възможни хипотези на прекратяване на договора за управление с мениджъра – при едностранно прекратяване от негова страна /напусне по негова лична инициатива/; ако мениджърът е уволнен с основание – т.е. когато правоотношението му е прекратено от дружеството, на което и да е основание – виновно или безвиновно; при напускане поради друга причина – т.е. в хипотеза, при която прекратяване на правоотношението се дължи на обективна причина, стояща вън от волята на страните по правоотношението.

Предвид изложеното и в така разглежданата хипотеза претендираното парично вземане в полза на въззивника се явява недължимо, защото с уволняването му /с оттегляне на мандата/ както полагащите му се, така и неполагащите му се дялове, определени по реда на чл.4.1 са се погасили.

Именно такова разрешение в най-пълна степен отговаря както на съдържанието на приложимия материален закон /чл.241, ал.2, във вр. с ал.6 ТЗ и чл.287 ЗЗД/, така и на принципа за придвидимост на правните положения и отношения.

По тези съображения предявения главен иск се явява неоснователен, което предпоставя извод за неоснователност и на акцесорния такъв за заплащане на обезщетение за забава върху търсеното парично вземане.

Така поради съвпадение на крайните изводи на настоящата инстанция и тези на първоинстанционния съд, обжалваното решение следва да се потвърди изцяло.

Съобразно изхода от спора и по правилото на чл.78, ал.3 ГПК в тежест на въззивника следва да се поставят сторените от въззиваемата страна по делото разноски за платено адвокатско възнаграждение на процесуалния му представител.

При направеното възражение за прекомерност от процесуалния представител на въззивника на заплатеното такова от насрещната страна, удостоверено от представения списък по чл.80 ГПК и доказателствата към него – фактура и платежно нареждане решаващият състав съобрази, че при съблюдаване правилата на чл.7, ал.2, т.4 заплатеното възнаграждение от въззиваемата страна в полза на процесуалния ѝ представител превишава минималния размер, съобразно цената на предявените искове – главен и акцесорен.

Съобрази също, че това превишение не е съществено, с оглед фактическата и правна сложност на спора и платеното възнаграждение е съответно на последната, вкл. на защитимият материален интерес и обема на осъществената правна помощ пред въззивната инстанция.

Ето защо и разноските се дължат изцяло, в размер на 11 131,61 лв., вкл. данъчна основана и ДДС.

Мотивиран от изложеното, Софийският апелативен съд, търговско отделение, пети състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 261119/05.04.2022 г., постановено по гр.д. № 11245/2019 г. по описа на Софийски градски съд, ГО.

ОСЪЖДА И. Р. Б. – ЕГН ***** от гр.*** да заплати на „Виваком България“ЕАД, ЕИК 831642181 сумата от 11 131,61 лв.. разноски по делото пред въззивната

инстанция за платено адвокатско възнаграждение на процесуалния му представител.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните при наличие на предпоставките по чл.280, ал.1 и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____